

REDACTIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancaie nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
redacțiunile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Duka Nachf.
Max. Augensfeld & Emrich Lasser.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marotyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă garmond pe o colônă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blițieră. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o
seziă 10 or. sêu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se pronunță la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sêu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 97.

Brașov, Luni-Marți 2 (15) Maiu.

1900.

Deschiderea delegațiilor.

Alaltăeri s'au întrunit delega-
țiunile, de astă-dată în Budapesta.
Ele s'au întrunit anul acesta iute și
de grabă, cu toate că încă nu s'au
împlinit patru luni dela sesiunea tre-
cută a delegațiilor.

Graba acésta își are cauzele sale
nu atât în situațiunea esteriôră, cât
mai mult în încercăturile interioare,
carî, după cum scim, erau p'aci se
facă cu neputință adunarea acestor
corpuri reprezentative eșite din or-
ganisațiua dualistă a monarhiei.

Prevedând, că luptele interne
nu vor înceta curând și că prin ur-
mare ar puté fi încă, în urma lor
compromisă și instituțiunea delega-
țiilor, guvernul comun în înțelegere
cu guvernele din Peșta și din Viena,
a hotărît să asigure de cu vreme
trebunțele monarhiei în ce pri-
vesce cheltuelile comune, prin carî
să pôtă face destul și angajamente-
lor luate în concertul alianței pute-
rilor centrale.

Erî s'au deschis solemnel dele-
gațiunile, fiind primite, ca de obi-
ceiul la palat de Majestatea Sa. Mai
întăiu a primit delegațiunea aus-
triacă, ér după aceea pe cea un-
gară. La vorbirile președinților, Ma-
jestatea Sa a răspuns de astă-dată în
termini forte scurți.

În răspunsul său monarhul
arată, că în situațiunea monarhiei
nu s'a făcut dela ultima sesiune în-
côce nici o schimbare. Accentuează,
că cu ocaziunea vizitei, ce a făcut-o
împăratului Germaniei dîlele tre-
cute, s'au dovedit din nou în mod
înălțător relațiunile intime, ce există
între aliații monarhiei și că aceste
își află îmbucurătorea întregire în
escelentele raporturi cu celelalte pu-
teri. Cu deosebire accentuează mo-
narhul, că se continuă înțelegerea
cu Rusia privitor la cestiunile din
orientul european. Crede deci, că
pacea va fi și în viitor asigurată.

În ce privește trebunțele ad-
ministrației de rășboi în anul acesta,
monarhul dîce, că ele au fost sta-
bilitate în cercul cel mai restrîns al
necesităților. Cu toate acestea preli-
minarul budgetului arată o sporire
a cheltuelilor de 19.3 milioane co-
roné, o sumă care este — credem
destul de mare — în împrejurările
economice de astăzi.

Este deci cu atât mai surprin-
dător, cum o fôia oficiôsă vré să li-
nistéscă pe contribuabili din mo-
narhia arătându-și mulțămirea, că
nu s'au adevărit veștile, ce se lăți-
seră, că ministrul de rășboi va cere
trei-deci sêu chiar și mai multe mi-
liône. Și face tot-odată o impresiune
comică, că în unele din aceste foi
se mai sulevéază în favorul bieților
contribuabili și împrejurarea, că acum
budgetul e alcătuit în coroné și nu
în florini — ceea-ce face, ca posi-
țiile budgetului să fiă îndoite de mari,
dér numai la părere, până ce se vor
deda ômenii cu socotela în co-
roné.

Sumele preliminate se refer la
trebunțele curente ale armatei. Des-

pre prevederea artileriei cu tunuri
noué nu e vorba în budget. Inova-
țiunile se refer la o îmbunătățire a
institutilor de educațiune și de în-
vțământ militare. Șcôla de rășboi
se reorganiséază și se înființéază un
curs pentru inginerii militari. Numé-
rul medicilor militari se va înmulți
Pentru fortificări se cer două mi-
liône coroné; pentru încercările de
a crea un nou sistem de tunuri s'a
preliminat unu și jumătate milioane.
Pentru construirea unei corății de
rășboi se cere prima rată. Pentru
pusci cu munițiune, întărirea locu-
rilor fortificate cu tunuri noué și
procurarea de praf fără fum pentru
tunuri cer șapte milioane cincî sute
de mii coroné, și alte pozițiuni mai
mêrunte.

Din toate părțile se asigură dér,
că nimic estra-ordinar nu se cere
pentru anul 1901, că astfel de pre-
tensiuni sunt rezervate anilor viitori,
de es: urcarea contingentului re-
cruților, înmulțirea cadrelor și pro-
vederea artileriei cu tunuri noué,
care, se asigură, este urgent recla-
mată.

Așa-dér popórele monarhiei
pot fi pentru un moment pe pace,
câci pretensiunile estra-ordinare pen-
tru scopuri militare, s'au amânat
pentru anii viitori.

Ce se face într'aceea, pentru ca
popórele acestea, dela care se pretind
mereu tot noué jertfe, să fiă și în
stare de a-le presta, cel puțin cu o
relativă ușurință, și să se bucure de
situațiua înfloritoare, fără de care cu-
rând vor trebui să îmbrâncéscă sub
povara sarcinelor. Și pôte fi vorba
de stări înfloritoare la popórele, carî
nu se bucură de deplină libertate și
egală îndreptățire și sunt asfixiate
de atmosfera nedreptăților și asu-
pirilor?

Dér delegațiunile nici n'au me-
nirea de a-se ocupa de aceste ces-
tiuni grave de existență pentru po-
póre și monarhia, ci menirea lor
este numai de-a vota la cheltueli
curente și noué, apoi vină, ce va
veni.

Dela congregațiua din Lugoș. Éta
propunerea comisiunii permanente, care a
fost primită de marea majoritate a adu-
nării comitatense din Lugoș și prin care
s'a respins propunerea d-lui C. Brediceanu:

„Legea de naționalitate art. 44 din
1868 stabilește, că conform principiilor
fundamentale ale constituțiunii, toți cetă-
țenii Ungariei forméază în privința politica
națiunea ungară unitară. Acésta stabilize
legală eschide, ca în Ungaria cetățenii unei
rase sêu naționalități să se grupeze sepa-
rat într'o comuniune pe acésta basă de
rasă sêu naționalitate. Din propunerea d-lui
Brediceanu reese însă învederat tendința,
ca în detrimentul egemoniei naționale un-
gare, prevădute în art. 44 din 1868, să fiă
știrbită unitatea statului ungar. Comitatul
Caraș-Severinului și-a ținut tot-déuna de a
ea datorită să scutéscă interesele tuturor ce-
tățenilor de pe teritoriul său fără deosebire
de confesiune și naționalitate. De aceea în
conștiința acestei datorii și din respect că-
tră lege propunem a se trece la ordinea

dilei peste propunerea făcută de d-l Brediceanu“.

Este prea caracteristic acest *non plus
ultra* de sofistăria șovinistă jidano-maghiară,
decât să mai aibă lipsă de espicare.

Ajutorul de stat în diecesa Lu-
goșului. Ministrul ung. de culte și instruc-
țiune publică a liberat pentru diecesa Lu-
goșului suma de 18,839 fl. ca întregire a
venitelor preoților pe an. 1899. Ca basă
de împărțire, după cum comunică „Unirea“
din Blășiș, s'a primit propunerea făcută de
Consistor, care cu puține especțiuni a în-
tregit venitele preoților teologi la 550 fl.,
ér al moralisților la 300 fl. Venitele s'au
socotit după fasiunea pentru conscrierea
congruei. Condițiunea de a-se vidima chi-
tanțele de câtră organele administrative
civile, s'a omis și s'a făcut concesiunea, ca
sumele destinate preoților, carî într'aceea
ar fi rășosat, să le pôtă ridica eređii lor
legali și să nu mai fiă lipsă în fiă-care cas
a-se înainta cerere specială la ministru.
Banii s'au și trimis tuturor preoților de-a
dreptul, ca și în anul trecut, subtrăgându-se
însé 2% în favorul fondului menit pentru
ajutorarea văduvilor și orfanilor și a fon-
dului preoților deficienți.

Delegațiunile.

Sâmbătă în 12 Maiu n. atât dele-
gațiunea austriacă, cât și delegațiunea ungară
au ținut ședințe. Delegațiunea austriacă a
ales de președinte pe cavalerul Jaworski,
cea ungară pe D. Szilagyî.

Președintele delegațiunei austriace des-
chidând ședința, a făcut amintire despre
vizita dela Berlin a Majestății Sale monar-
chului, care a fost „un eveniment de mare
însemnătate“. S'a dat și cu acésta prilej de
a-se consolida tripla alianță pentru susține-
rea păcii, căci pacea este — dîce Jaworski
— condițiua fundamentală a bunăstării po-
pórelor și statelor; ea e necesară pentru
progresul cultural și material. Este lipsă
însé și de pacea interioară, pe care o doresc
cu toții.

S'au ales apoi vicepreședintele și se-
cretarii, apoi s'a cetit raportul ministeriilor
comune. După acésta președintele a amintit
cu călduröse cuvinte despre mórtea dele-
gatului Nicolau Dumba.

— Delegațiunea ungară a fost des-
chisă prin vorbirea președintelui Szilagyî.
El a dîs, că politica urmată de guvernul
comun, conform voinței Majestății Sale, a
câștigat aprobarea deplină a delegației re-
gionolare maghiare. Scopul acestei politici
este susținerea păcii, ér drept mijloc îi
servește tripla alianță. Călătoria monar-
chului la Berlin a umplut pe Maghiari de
sinceră bucuria.

După cetirea hărtilor prezentate, mi-
nistru comun de finanțe Benjamin Kallay a
prezentat proiectul de budget comun. S'au
ales apoi sub-comisiunile și s'a făcut cu-
noscut, că pe a doua zi, 13 Maiu, dele-
gațiunea va fi deschisă solemnel prin mesa-
giul monarhului.

Acésta s'a și făcut erî, ér astăzi, Luni,
ministru-comun de externe își va ceti es-
punerea asupra situațiunei esteriôre, cum
se face de obicei în fiă-care an.

Budgetul comun.

Suma întregă a budgetului pe 1901,
ce s'a prezentat delegațiilor, este de
362,854,411 coroné, mai mult cu 19,694,064
coroné ca în anul trecut. Acest spor la
cheltueli va fi folosit în cea mai mare
parte de ministerul de rășboi. La sporirea
acesta este a-se mai adauge suma de
3,431,000 coroné pe séma mării de răș-
boi, și alte 25,000 coroné, cerute de am-
basada austro-ungară din Paris pentru es-
posițiua. Așa-dér ministri comuni cer cu
23,150,064 coroné mai mult ca în anul
precedent.

Budgetul, împărțit după poziții, dá ur-
mătorele cifre: *cheltueli ordinare* 322,497,028
cor., sumă, ce se împarte astfel: ministerul
de externe 10,530,784 c., armata 278,649,953
c., marina de rășboi 28,741,660 c., minis-
terul de finanțe 4,260,609 c., comisia de
control 314,022. — *Cheltueli estra-ordinare*
40,357,393 c., din carî pentru armată
25,168,528 c., marina de rășboi 13,969,160
c. și ministrul de finanțe 11,400 cor. Aco-
perirea este de 5,819,705, care subtrăgân-
du-se din cheltuelile totale, avem cheltueli
totale, fără credit suplementar, 357,034,706
coroné. Din suma acésta subtrăgându-se
venitele vămilor de graniță, rămâne suma
necesară de 231,995,457 coroné. Din suma
acésta pe Ungaria cade 79,806,437 cor. și
21 bani.

Impăratul Wilhelm II și regele Carol.

În numărul său de Sâmbătă 29 Apri-
lie st. v. „Adevărul“ din Bucuresci vorbește
despre relațiunile României cu Berlinul.
Acest dîar crede a sci, că aceste relațiuni
s'au răcit și cu toate sfortările Regelui
Carol, atitudinea împăratului Wilhelm a
fost tot-déuna nepăsătoare, ba chiar ostilă
României. Aduce ca probă vizita dela Peșta.
Ca răspuns la manifestațiua ostilă a împé-
ratului Germaniei, — dîce — Regele Ca-
rol nu s'ar fi dus la Berlin cu ocaziunea
ultimelor festivități, din care causă împé-
ratul Wilhelm, ca să-l pedepséscă, a apărut
la reprezentațiua de gală în costum de ge-
neral unguress, însoțit numai de moșteni-
torul Italiei.

Petersburgul a mirosit chilipirul și étă-l
pe Tar grăbit de a întorce visita Regelui
Carol; de aci o apropiere de Rusia și schim-
barea politice esterne a României împo-
triva triplei alianțe.

Luând notiță de acésta seire de sen-
sațiune a „Adevărului“, „un diplomat“ face
în „România Jună“, între altele, următo-
rele observări:

Wilhelm II ca bun politic, urmărind
cucerirea economică și culturală a Orient-
ului, vede, că înflorirea Germaniei în Orient
atérnă de susținerea întregității Turciei.

Dér mântinerea *statului quo* în Orient
este imposibilă fără ajutorul României, care
are peste 250,000 ômeni și o admirabilă
artilieriă, lucru decisiv într'un eventual răș-
boi; apoi are apărările naturale Dunărea
și Carpații, ceea-ce face ca armata română
să-și încinciéscă valôrea.

România e dér un factor, cu care
trebuie contat, vréi nu vréi. De aceea ar fi
fost neespicabil din partea lui Wilhelm II,
dêcă într'adevăr atitudinea sa ar fi fost
ostilă față cu România.

Nici odată relațiile române cu Berli-
nul n'au înocet de a fi cordiale. Wilhelm
are pentru Regele Carol o mare admira-
țiune și Bülow, Hohenhole și alții laudă
România și o arată ca element de ordine
și de stabilitate în Orient.

Vizita lui Wilhelm II la Peșta — dîce
mai departe „diplomatul“ „Rom. June“ —

însă în faptul, că au căzut ploii la timp și în abundență, așa încât sămănăturile n'au suferit întru nimic. Vîndarea rapiței din recolta viitoare a început încă de pe timpul iernei. S'au făcut angajamente pentru 40.000.000 lei. Prețul a început dela 70 de lei chila și s'a urcat până la 88 de lei. Rapița produsă anul acesta în România va avea căutare mare și pe piețele comerciale din străinătate. Țările, cari își făceau proviziunile necesare de rapiță din Indii, vor căuta rapița produsă în România, deoarece recolta din Indii este cu totul compromisă.

Cununii. Din Năsăud ni-se anunță cununia d-nei *Valeria Tanco n. Pavela* cu d-l *Aureliu I. de Balint*. — Felicitările noastre căldurose!

La secția Bacău a Ligei culturale a ținut ieri 30 Aprilie v. D-na *Neli Cornea* o conferință despre „Artă și patriotism“ în sala palatului municipal. Venitul s'a destinat pentru sporirea fondului milionului Ligei.

Fabrică de conserve. „Transsylvania“, fabrică pentru valorizarea și prefurcarea de pome și legume, ce are a se înființa în Deva, va fi adunarea generală de constituire în 20 Maiu st. n. 1900 în Deva la 3 ore p. m. în sala de ședințe a comitatului.

Duel. Intre d-l Dr. Teodor Popescu adv. în Arad și d-l Dr. George Popa preotor în Boroș-Sebeș a fost un duel cu pistolul, din care amîndoi au scăpat neînvinși de glonț. Causa duelului au fost niște polemii diaristice purtate în foile din Sibiu și Arad.

Măsuri în contra ciumei. D. Dr. Obregia, directorul general al serviciului sanitar superior din România, imediat ce s'a anunțat, că la Smyrna s'a ivit un oas de ciună, a luat măsurile necesare, telegrafînd medicilor porturilor instrucțiuni relative la observațiunea vapoarelor și pasagerilor. În portul Constanța nu se primesc nici un vapor s'eu pasager, precum și măruri în contra cărora ar pute exista bănueli, că sunt suspecte. Tote acestea sunt trimise la Sulina, unde se află zona de observațiune și unde sunt lazaretele și carantinele. Consiliul sanitar superior a fost convocat pentru a decide și asupra altor măsuri preventive. După cât se spune le va hotărî o carantină pentru vapoarele și proveniențele din părțile suspecte. Carantina se va face la Sulina. — Scirile primite la ministerul afacerilor străine asupra casului suspect dela Smyrna arată, că a fost un cas de *pestă asiatică*. Se așteaptă rezultatul examenului bacteriologic. Guvernul otoman a stabilit carantina pentru vapoarele și proveniențele din părțile suspecte.

Maial. Tinerimea școlară dela gimnaziul superior fundațional din Năsăud in-

vită la Maialul, ce se va arangia în Năsăud, Duminecă, în 27 Maiu st. n. 1900 în grădina gimnasială, ăr în cas de timp ne favoritor în sala de gimnastică. Inceputul la 3 ore p. m. Prețul intrării de persoană: 1 cor. Venitul curat e destinat pentru fondul de utensilii la gimnaziu. Suprasolvirile și ofertele marinimose se primesc cu mulțămită și se vor chita în raportul gimnasial anual. — Comitetul arangiator.

Revoluționari s'erbii. Guvernul român a primit înștiințare din partea celui s'erbesc, că în Bucuresci există un comitet de revoluționari s'erbii, cari au legături secrete cu antidinasticii din Serbia și pun la cale un nou atentat la viața lui Milan. Ca urmare, guvernul s'erbesc a cerut estradarea S'erbilor bănuți din Bucuresci.

Morțea unui aristocrat maghiar. În Viena a răposat Vineri nopțea contele *Mauritiu Eszterhazy*, la vîrsta de 44 ani, în urma unei apoplezii. Răposatul conte era unul din aristocrații proprietari cei mai mari: avea ca *fideicomis* 50,000 jugere în Papa-Ugod și alte 30,000 jugere ca proprietate liberă în comitatul Comorn; afară de acesta ereditase nu de mult frumoșe proprietăți în Vestfalia (Germania).

Prințul de Orleans la Suveranii români. Se telegrafiază din Abbazia, că în 29 Aprilie v. prințul *d'Orleans* a sosit pe yachtul său „*Marussia*“ și a făcut vizită MM. LL. Regelui și Reginei României. Familia regală română a luat prânzul pe yacht. Când a părăsit regele yachtul, s'au tras tunuri și muzica a cântat imnul românesc.

Conspirația din Manilla. „Gazeta de Frankfurt“ primesce dela New-York șoarea, cum că o conspirațiune s'a descoperit la Manilla. O sută de persoane, printre cari mai mulți funcționari, au fost arestate. — Trei mii de Filipini au luat Bulan, lângă Luzon, cu asalt și au măcelărit garnisona americană.

Războiul din Africa sudică.

Telegramele sosite la Londra de pe câmpul de război, prezintă situațiunea ca foarte favorabilă pentru Englesi.

Cu mari încordări lord *Roberts* merge înainte și fără ași bate mult capul ou s'orțea trenului de bagaje, ce se află la Smaldeel, a înaintat cu oștirea întregă spre *Kroonstad*, unde a și ajuns alaltăeri și a intrat în oraș, după-ce Buri n'au apărut orașul. Aceasta o vestesce însuși *Roberts* printr'o telegramă ou data de 12 Maiu trimisă din *Kroonstad*. În oraș se afla numai un neînsemnat număr de locuitori englesi. Președintele statului Oranje, care în presera zilei se afla în *Kroonstad*, s'a refugiat, după-ce Buri de sub comanda lui *Botha* și *De Wett* au declarat, că nu vor mai

Din tote acestea reiese, că naționalismul este un principiu natural, înalt, o consecință a legilor evoluției omenimii.

Tot din cele spuse s'a putut vedea, că naționalismul este perfect compatibil cu umanitatea; ba mai adaog, nici nu se poate înțelege altfel umanitatea fără naționalism.

Mai mult încă. Naționalismul e chiar singura formă de iubire a umanității. Să nu uităm sublimatele vorbe ale poetului francez *Victor Hugo*: „Chipul cel mai nimerit de a ne iubi patria, este să ne iubim familia, și cel mai bun de a iubi omenimea, este să ne iubim patria“.

Să luam d'eu s'ema, să fim treji, ca nu cum-va, ademniți de încântătoarele sirene ale cosmopolitismului, să cădem în cursa de a sta nepăsători și a nu lua măsurile trebuincioșe pentru apărarea naționalității noastre. Suntem dator să ne iubim n'eu și să luptăm pentru el din tote puterile; căci a-l neglija pe el, sub pretext, că trebuie să iubim umanitatea, înseamnă, după mine uzul, „a lua pâinea filor și a o da oănilor!“

(Va urma.)

lupta pe teritor oranjean și se vor retrage la riul Vaal.

Probabil, că *Roberts* nu va sta mult nici în *Kroonstad*. El și-a trimis generalii în tote direcțiunile pentru persecutarea inamicului, ce s'a retras la Vaal. Cu aceeași forță înainteză și flancul dela apus al Englesilor, ca pe ziua de 18 Maiu să libereze *Mafekingul*, cum a promis *Roberts* reginei.

Intr'aceea se vestesce, că pe când o parte a armatei englese de vest merge spre *Mafeking*, ăr alta vré să pătrundă în *Transvaal*, o trupă de Buri a luat'o spre sud și a apărut la *Warrenton*, pe țermul sudic al riului Vaal, adică acolo, unde se aflau mai înainte Englesii.

De altă parte în răsăritul statului Oranje, la munții *Vynburg*, a rămas o trupă însemnată de Buri, sub conducerea generalului *Olivier*. Buri aceștia ar ave planul să taie linia de comunicațiă a lui *Roberts* cu *Bloemfontein*, priu ceea-ce armata principală englesă ar pute să ajungă în situațiă critică, căci n'ar mai pute fi provădită cu hrană și munițiă din magaziiile dela *Bloemfontein*.

Buri sunt deciși a lupta până la fine. Președintele *Steyn* a declarat unui corespondent al diarului „*Newyork Herald*“: „Voim să ne luptăm până la ultimul picur de sânge. Nici un burgher de-al meu nu voesce să se reîntoacă de pe câmpul de bătăi și nici nu s'au gândit v'odată să părăsescă pe transvaalieni. Mai întâiu ne vom lupta pe țermul riului Vaal, apoi la *Pretoria* și în fine între munți. Dela pace n'avam nimic de așteptat, însă putem să câștigăm totul, dacă vom lupta înainte. După fiă-care succes neînsemnat engles, va urma o grozavă înfrângere. Englesii sunt acum în *Vynburg* și *Virginia* și în proximele zile ne așteptă o luptă mare“.

În *Birmingham* a ținut alaltăeri ministrul engles al coloniilor *Chamberlain* un discurs, în care a declarat între altele, că guvernul engles n'are de gând a recunoșce independența republicelor sud-africane; republicele trebuie să fiă puse sub regim engles. După războiul se va institui în republice un guvern militar, ăr după-ce se va fi pacificat totul, republicele vor fi încorporate în marele cerc al coloniilor autonome, lăsându-le totuși un guvern propriu.

Cum sunt economii maghiari.

Etă ce scrie într'un articol mai lung revista „*Erdelyi Gazda*“ din Clușiu în Nr. 15 din anul curent, referitor la scăderile și păcatele economilor maghiari:

„Economul maghiar s'a născut domn... aplicarea acesta spre domniă provine... din trecutul său mare și strălucit istoric. De odată cu desființarea iobăgiei, s'a pus capăt vieții tihnite de domni... și a urmat timpul muncii serioșe, împreună cu calcul și diligență. Cei-ce n'au știut să renunțe la aplecările spre domniă, au dispărut dela suprafață în urma marei transformări economice rezultate din lupta pentru existență. Jumătatea de secol din urmă ascunde în sine forte multe învățături în această privință. Câte și mai câte curii nobilitare nu s'au schimbat în acest timp; câte familii de proprietari de pământ n'au ajuns în pozițiunea critică de a se despărți de posesiunea stăpănită secol de-arăndul de străbunii lor?..

„Experiențele amare n'au fost de ajuns pentru stîrpirea aplecărilor moștenite spre domniă. Economul maghiar nici aji nu p'ote renunța la prerogativele de domn, moștenite prin nascere. În lucrările sale și aji se vedesce în rëndul prim domnului numai în al doilea, în formă subordonată, se validiteză economul... Cheltuesce fără socotelă rațională, se supune pasiunilor de a cheltui ca un magnat și plăcerilor deșerte, se înfiorază de osteneța împreună cu economia și de munca serioșă, n'are ideă de crutare înțeleptă... și se îngrețșeză de cel-ce mirōșă a meșteșug.. Am

avut socialism agrar... am avut și avem socialism domnesc... a cărui se cure este îndreptată spre împărțirea oficiilor.. La noi, decât e vorba de alegeri de deputați, de adunări cu colorit politic, acolo aflăm și pe econom. În acest cas nu cunōșce cale obositōre, depărtare mare și pierdere de timp. Caracterul nostru este aplecarea spre politisare strașnie... D'eu decât e să facă numai un pas la adunări economice, gândește: să o facă altul, acolo e guvernul, facă-o ele... Economul maghiar nu se sfarmă cu nimic... E propriul său inamic... Nu ne face de loc bucuriă, că trebuie să sbicium păcatele noastre. D'eu ne împlinim o datorință arătând pericolul, care amenință, se apropie în mod inspăimăntător și neapărat va mătura pe economul maghiar, decât nu se va desbrăca de aplecările spre domniă și nepăsare“.

Mulțămită publică.

Secaș 10 Maiu 1900.

Venerabilul Consistoriu rom. gr. or. din Arad luând în considerațiune deplorabila stare materială a credincioșilor noștri din comuna T. Secașiu la renoirea bisericei ne-a provădit cu un ajutor de 400 cor. din fondul „*Ioan Meșian*“.

Mulțămind Escel. Sale, Înaltpreasfințitului d. Archiepiscop și Metropolit Ioan Meșian, ca întemeiătorul fondului filantropic bisericesc, și P. S. Sale D-lui Episcop diecesan *Iosif Goldiș* și Venerabilului Consistor pentru mijlocirea nobilului și necesarului ajutor, înălțăm rugăciuni ferbinți cătră Atotputernicul Dumnezeu, ca să le lungescă firul vieții în deplină sănătate la mulți fericiți ani!

Tot pe s'ema renoirii bisericei noastre au mai contribuit Stim. dn. *Emanuel Ungureanu* adv. în *Timișōra* 6 cor., și stim. dn. *Const. Lazar* avocat în *Recaș* 5 cor.

Er stim. d-na v'ed. *Livia Toplian* de Rațiu din *Roman-Petre* ca colectantă, a contribuit 2 cor., d-l *Ioanichie Neagoe* paroch în *R.-Petre* 1 cor., d-na *Iulia Saviu* notarésă în *Tem. Ujfalu* 3 cor., d-ra *Emilia Rațiu* înv'et. în *R.-Petre* 2 cor., d-l *Aureliu Saviu* din *Lipova* 2 cor. d-na *Iulia Dogariu* din *Arad* 2 cor., d-l *Dvoniga* preot în *Ghiroce* 2 cor., și d-na *Helena Muntean* din *Lipova* 1 cor.

Primescă deci toți acești prea generoși și marinimoși contributori și pe această cale profunda noastră mulțămită; lângă care de pe altarul bisericei renoite rugăm pre Atotputernicul Dumnezeu, ca să le răsplătescă însutit și înmiit din darurile sale cele bogate, și să le lungescă firul vieții în deplină sănătate la mulți fericiți ani.

În numele comit. paroch.

Demetriu Morariu,
preot.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 14 Maiu. În espunerea sa făcută în delegațiunea austriacă, contele *Goluchowski* a repetat cele espuse de *Maj*. Sa cu privire la situațiă esteriōră și a diș, că acțiunea de mijlocire amicabilă între Englesi și Buri e cu totul *eschisă*.

DIVERSE.

O republică de copii. În America bine înțeles, că înflorește un stat original fundat și care era dirijat de *William R. George*. „*George republican junior*“ astfel e titlul său oficial, e una din cele mai mici puteri de pe pământ, nu posedă decât 100 hectare de pământ și 12 case. D'eu are un drapel, un cântec național și o serbare națională, care e celebrată în ziua de 10 Iulie, data fondării republicei. Cetățenii republicei sunt în vîrsta dela 6 până la 18 ani. Ei sunt originari din cartierele s'erace din *New-York*. Conducerea morală și materială a republicei fi absorbte în întregime astfel, că polițiă lor are cea mai bună organizare din lume. Etă într'adevăr o republică ideală!

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

cu organismul întreg, tot asemenea se armonizează poporele față cu omenirea.

D'eu credeți ore d.-v., că numai în omenime există această împărțire în grupe de indiviți, cari urmăresc viața lor aparte în armonia universală? Ia coboriți-v'eu în lumea animală chiar pe trepte mult mai jos, decât omul, și priviți, de exemplu, cea minunată întocmire de viață socială a albinelor. Negreșit, veți vedea cum aceste inteligente insecte își îndeplinesc rostul vieții lor după aceleași legi, ca și societățile omenesci. În adevăr, ele trăiesc unele de altele, nu se amestecă, deși trăiesc în comun, nu se due unele în stupul altora, ci fiă-care la comunitatea sa cu o minunată pricepere, ca și cum ar avă conștiința națiunii, din care face parte.

Diferențierea, cum vedem, în tote lucrurile din natură constituie un progres; și deci și diferențierea omenimii în naționalități este o lege a progresului omenimii. De aceea d'eu contopirea naționalităților într'una singură, cum învață cosmopolitismul, ar însemna reîntoarcerea lumii înapoi la timpurile primitive, când în adevăr exista om și om, cum există de exemplu, lup și lup, urs și urs etc.

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Maiu 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.85
Renta de corone ung. 4%	92.25
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	120.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	99.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	117.25
Bonuri rurale ungare 4%	92.50
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	163.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hartie austr.	98.05
Renta de aur austr.	116.85
Losuri din 1860.	135.—
Actii de-ale Banței austro-ungara	17.75
Actii de-ale Banței ung. de credit.	126.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	721.25
Napoleondori	19.26
Marci imperiale	118.30
London vista.	242.72 1/2
Paris vista.	96.40
Rente de corone austr. 4%	98.—
Note italiene	90.65

Cursul pieței Brașov.

Din 14 Maiu 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.04	Vend.	19.08
Argint roman. Cump.	18.80	Vend.	18.84
Napoleond'ori. Cump.	19.20	Vend.	19.28
Galbeni Cump.	11.20	Vend.	11.30
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vend.	—
Marci germane Cump.	58.50	Vend.	—
Lire turcescoi Cump.	10.73	Vend.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vend.	101.—

Stabilimentul de hidroterapie

dela băile de abur ale Eforiei

s'a deschis.

Informațiuni și prospecte se pot lua dela

957,1—; Administratorul băilor.

CONSPECTUL tuturor celor 50,000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cel mai favorabil caz

1.000,000 corone.

Câștigurile speciale sunt împărțite cum urmează:

Corone	
1 Prämie	600000
1	400000
1	200000
2	100000
1	90000
1	80000
1	70000
2	60000
1	40000
5	30000
1	25000
7	20000
3	15000
31	10000
67	5000
3	3000
432	2000
763	1000
1238	500
90	300
31700	200
3900	170
4300	130
50	100
3900	80
2900	40
50,000	13.160,000

INTINDE NOROCULUI MANA!

Mulți au fost favorizați de noroc

cumpărând un los dela noi!

Loterie de clasă reg. ung. privil.

oferă cele mai bogate șanse de câștiguri. Se începe acum din nou. Din **100,000 losuri 50,000** se scorteză cu câștiguri în bani, așa-dăr jumătate din losuri trebuie să câștige conform specificărei alăturate.

Nici o loterie din străinătate nu are câștiguri așa de mari, ca loteria de clasă ung.

Cel mai mare câștig în caz favorabil

Un milion corone.

In total vin treisprezece milioane **160,000 corone** la sortire.

Întreaga întreprindere e pusă sub supraveghierea statului.

Prețul original al losurilor stabilit după plan:

pentru o optime (1/8) fl. — 75 sên cor. 150 fl

„ un pătrar (1/4) „ 150 „ „ 3.— „

„ o jumătate (1/2) „ 3.— „ „ 6.— „

„ un întreg (1) „ 6.— „ „ 12.— „

se trimet cu ramburs seu pe lângă trimiterea înainte a sumei. Liste oficiose se expedeză după tragere. Planuri oficiose gratis.

Tragerile urmează în **17 și 18 Mai a. c.**

Ne rugăm comande de losuri originale a se trimite direct la noi până în

17 Maiu a. c.

A. TÖRÖK & Co.

casă de bancă

Budapesta, V. Waitznering 4a.

Filiala Muzcumring 11.

Multe și foarte mari câștiguri am solvit noi prea stimaților noștri clienți și anume în timp scurt peste trei milioane de corone.

Scrisore de comandă de tăiat.

Domnului **A. TÖRÖK & Co.,** Budapest.

Binevoiti a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă reg. ung. impreuna cu planul oficial.

Suma de fl. { a se lua cu ramburs, ur- } (Ce nu convine
méză cu mandat postal. } sé ștergeți).

Adresa acurată.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciocru și la Eremias Nepoși.

Pentru SESONUL de Primăvară și Vară

1900

925.12—40

STOFE veritabile de Brün.

Un coupon de metri 3.10 lungime pentru un costum complet roc, pantaloni și giletică costă numai

fl. 2.75, 3.70, 4.80	din stofă bună
fl. 6.— și 6.90	mai bună
fl. 7.75	fină
fl. 8.65	mai fină
fl. 10.—	forțe fină

lană curată.

Un coupon pentru costum de salon fl. 10.— cum și stoffe de pardiseuri, Loden pentru turisti, Kamgarn fin etc. etc. — Trimite cu prețurile fabricii renumita și cunoscută ca solidă și reela fabrică de postavuri

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

— Mostre gratis și franco. — Liferajie conform mostri se garantază. — Avantajile clienteli private, a comanda direct la firma de sus, suat mari.

La Inalta porunca a Maestății Sale Apostolice C. și R.

XXXIII. LOTERIE de STAT C. și R.

pentru scopuri filantropice din partea de dincolo a monarchiei.

Acésta Loterie de bani,

unica în Austria legal concesionată.

conține **16,514 câștiguri în bani gata,** în suma totală de **410,200 corone.**

Câștigul principal este de

200,000 corone bani gata.

Tragerea urmează irevocabil în **7 Iunie 1900.**

Un los costă **4 corone.**

Losuri se capetă la Secția loteriei de stat în Viena, I. Riemergasse nr. 7, la Colectorii de loterie, Trafic, la Oficiile de dare, Poste, Telegraf și Căile ferate, Zarafii etc. — Planul loteriei se dá gratis, cumpărătorilor de losuri.

Losurile se trimit francate.

DIRECTIA LOTERIEI C. și R. secția loteriei statului.

984.6—10.

LOSURI de CLASĂ

Cel mai mare câștig **UN MILION** tot al 2-lea los trebuie să câștige.

Tragerea în **17 și 18 Maiu** stil nou.

Losuri întregi à 12 cor., losuri de jumătate à 6 cor., losuri în sferturi à 3 cor., losuri în optimi à 150 cor.

Să capetă la colectura principala: **IACOB L. ADLER și FRATELE, Brașov,** societate de bancă în comandită.